

Høringssvar **NOU 2013: 1 Det livssynsåpne samfunn**

I Rogaland HEF har man i fellesskap utarbeidet vedlagte svar. Det er også sendt frå fylkeslaget. Det er behandlet i lokallaget i Stavanger, som enstemmig slutter seg til dette.

Vi vil takke Tros- og livssynspolitisk utvalg for et omfattende arbeid og en utredning med mange veldig gode konklusjoner, gjennomtenkte argumenter og et ellers godt utgangspunkt for videre debatt og politisk behandling.

Vi har valgt oss ut noen, for oss viktige, saker som vi gjerne vil kommentere eller støtte særlig.

TILSKUDD

Vi mener det må være et hovedprinsipp at hvis en livssynsorganisasjon får noe må det gis tilsvarende til andre. Det er ikke tilstrekkelig at det er tilsvarende kun i overført betydning, ordningen og støtten må være identiske for alle – både i økonomisk eller annen form for ressurstøtte, og i metodikk for tildeling/fordeling.

Så lenge vi har en statskirke må andre livssynsorganisasjoner få støtte som denne, men i utgangspunktet mener vi at livssynsorganisasjoner ikke skal behandles ulikt andre typer organisasjoner.

Vi mener at kirkeloven må endres for å klargjøre at kommunen ikke kan støtte kirkebygg. Kommunen må være forpliktet til at alle bygg og andre typer tilbud til befolkningen må være åpne for alle og ikke virke ekskluderende gjennom å bli tilegnet en gruppe eller livssyn.

Offentlige gaver, for eksempel i form av tomter og eiendom, til Den norske kirke må kompenseres til andre. For vernede, fredede og eldre kirkebygg kan vi være mer liberale og ser fornuften i at det offentlige har et ansvar for å bevare dem for ettertiden. Forutsetningen er da at disse gjøres tilgjengelig for alle i form av verneverdige bygg, og ikke dedikeres til en gruppe/religion.

Ved statliggjøring må eventuell kommunal støtte også gis tilsvarende til andre. Det må beregnes mot kommunens regnskap for foregående år.

BUDSJETT OG REGNSKAP

Vi mener det ikke skal gis støtte for medlemmer i livssynssamfunn under 15 år. Dette bør praktiseres på lik linje med ordningen for politiske partier.

GRAVFERDSFORVALTNING,

Her er vi enige med utvalget og mener det er viktig at dette skjermes som en offentlig drevet oppgave.

DØDSBUDSKAP

Å føre dødsbudskap og lignende er politiets rolle og det bør ikke gis anledning til politiet delegerer denne oppgaven til andre. Hvis politiet i møte med pårørende blir bedt om å kontakte representanter for et livssyn for å følge opp er det i orden, da de pårørendes behov og tilhørighet er kjent og initiativet kommer fra dem.

LIVSSYNSÅPNE SEREMONIROM

Vi mener det fortsatt er langt å gå for å sikre at det lokalt blir et tilstrekkelig antall livssynsnøytrale seremonirom. Det er fortsatt slik at Den norske kirke har stor innflytelse mange plasser – bevisst eller ubevisst – og det kan kreve stor innsats fra de som ikke er medlemmer av Dnk å komme til og få innflytelse eller tilgang til informasjon i prosessen. Vedlagt følger et eksempel fra Bogafjell Bydelshus.

Krav til estetikk mangler også i utvalgets utredning. Andre enn kirken og presten må inkluderes i utforming og planlegging. Alle symboler må være enkelt å fjerne.

PLAGG OG SYMBOLER

Kapittel 13 har en veldig bra gjennomgang av prinsippene. Man bør også ta høyde for at det kan oppstå nye situasjoner.

For å håndheve loven må man kunne kreve å kunne se ansiktet. I noen tilfelle kan det være praktisk å tilby at en kvinne sjekker legitimering (eksamen etc). Politiet og andre myndighetspersoner må alltid ha rett til å se ansiktet. Vi er enige i at alle må respektere legitimasjonsplikten.

Når det gjelder dommere og politi støtter vi mindretallet i utvalget som mener at disse myndighetspersonene ikke bør ha anledning til å smykke seg med noe som flagger deres personlige livssyn eller lignende.

OMSKJÆRING AV GUTTER

Her er vi helt enige med Barneombudet og mener at omskjæring av guttebarn bør forbys på lik linje med all omskjæring av jenter.

VIGSELSRETT

Vi er enige med utvalget i at vigselfretten er en rett som bør tillegges en offentlig myndighetsperson og ikke representanter for et livssyn. Det er ekteskapet – med dens rettigheter og plikter – i rammen av Norge og Norges lover som inngås i en vigself og derfor er det viktig å knytte dette til en offentlig myndighetsperson.

SKOLENS FORM

I dag må de som ikke vil ha religiøse innslag i sin offentlige undervisning søke fritak. Det må av prinsipp være motsatt.

Hva med at det gis anledning til å søke fritak fra offentlig skole f.eks. 2 -3 dager i måneden til skoling i eget livssyn? Men det betinger at alle må gå i den offentlige skole og det er de som vil ha alternativer som må søke om det. Offentlig skole må være 100 % sekulær, og det å velge en sekulær offentlig utdanning må være utgangspunktet, slik at det ikke er den som søker fritak blir den som avviker.

Offentlig skole må være inkluderende. Personlige sider av menneskers liv og utvikling som livssyn bør kun foregå utenfor skolen og i privat regi.

Vi mener også Bosted-utvalgets forslag til paragraf er bedre. (s. 125)

Vi mener vi skal ha en enhetsskolen som er konfesjonsfri. Det bør ikke gis offentlig støtte til livssynsskoler.

OFFENTLIG VALGDAGER OG INTERNE KIRKEVALG

Det bør gjøres et klart skille mellom offentlige valg og interne kirkevalg. Det er også viktig at interne kirkevalg utføres av kirken selv og ikke blandes med offentlig forvaltning. Dette gir en sterk opplevelse av samrøre mellom kirke og stat, og med slike ordninger vil det aldri kunne bli reell likebehandling mellom livssynene.

TILHØRIGORDNINGEN

Alt medlemskap, inkludert (og kanskje særlig) i livssynssamfunn, må betinge at det skjer en aktiv påmelding.

På vegne av Human-Etisk Forbund, Stavanger lokallag

John B. Møst
Stavanger, 29.08.2013